

**I Liceum Ogólnokształcące
im. Jana Kochanowskiego
w Olecku**

**SZKOLNY
PROGRAM PROFILAKTYKI
ZAGROŻEŃ DZIECI I MŁODZIEŻY**

Olecko, 2014/2015

Spis treści

Strona

ROZDZIAŁ I

Podstawy prawne tworzenia Szkolnego Programu Profilaktyki.....4

ROZDZIAŁ II

Warunki pracy szkoły.....6

ROZDZIAŁ III

Identyfikacja objawów budzących niepokój wychowawców.....8

ROZDZIAŁ IV

Diagnoza zakresu zainteresowań uczniów i zapotrzebowania na tematykę zajęć edukacyjnych i profilaktycznych w roku szkolnym 2010/2011.....9

ROZDZIAŁ V

Cele Szkolnego Programu Profilaktyki

A. Cele Programu Profilaktyki w świetle prawa oświatowego.....11

B. Poziomy działań profilaktycznych.....15

C. Cele Programu I Liceum Ogólnokształcącego w Olecku.....17

ROZDZIAŁ VI

Zadania i kierunki działań profilaktycznych i interwencyjnych przewidzianych na rok szkolny 2014/2015.....19

ROZDZIAŁ VII

Metody i formy pracy.....25

ROZDZIAŁ VIII

Zakres oddziaływań profilaktycznych.....26

ROZDZIAŁ IX

Harmonogram działań pedagoga szkolnego w roku szk. 2014/2015.....27

ROZDZIAŁ X

Cele zajęć i związane z nimi oczekiwane wyniki realizacji programu.....30

ROZDZIAŁ XI

Szkolny koordynator ds. bezpieczeństwa.....33

ROZDZIAŁ XII

Ewaluacja Programu 35

ROZDZIAŁ I

PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Szkoła, wspierając rozwój młodzieży, ma za zadanie ochronę zdrowia i stworzenie warunków do zdobycia wiedzy i umiejętności służących do przeciwdziałania wszystkiemu, co zdrowiu i bezpieczeństwu zagraża.

Prawo do włączania zagadnień dotyczących profilaktyki w wychowanie dają następujące rozporządzenia i ustawy:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (§2 ust.1 pkt. 1):
  1. *Cele i zadania szkoły wynikające z przepisów prawa oraz uwzględniające Program Wychowawczy Szkoły i Program Profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska.*
  2. *Program wychowawczy i profilaktyki, o których mowa w ust. 1 p. 1, uchwała Rada Pedagogiczna po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.*
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458) mówi, iż: *...działalność edukacyjna szkoły określana jest przez...program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.*
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.:

Rozdział I, Art.1.1: ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Art. 2. Ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na (...) Promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym.

Art. 4.1. Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenia dla zdrowia psychicznego.

- Rozporządzenie MENiS z dnia 07 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:
Rozdział I, Art. 5: minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględnia problem trzeźwości i abstynencji wśród celów wychowania oraz zapewnia w programach wiedzę o szkodliwości alkoholizmu dla jednostki oraz w życiu rodzinnym i społecznym.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
Art. 3:
  1. Ochrona praw niepalących do życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.
  2. Promocja zdrowia przez propagowanie stylu życia wolnego od nałogu palenia papierosów i używania wyrobów tytoniowych.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ II

WARUNKI PRACY SZKOŁY

W ogólnej ocenie pracowników szkoły oraz inspektora do spraw BHP i PPOŻ stan budynku szkolnego oraz wystrój i wyposażenie pomieszczeń wewnątrz są w bardzo dobrym stanie.

Szkoła posiada następującą bazę dydaktyczną:

- 18 sal lekcyjnych
- 7 pracowni językowych
- 1 pracownię komputerową
- 1 czytelnię multimedialną
- 1 bibliotekę
- 1 salę gimnastyczną
- 1 siłownię
- gabinet pedagoga szkolnego
- pracownię doradcy zawodowego
- gabinet społecznych koordynatorów ds. bezpieczeństwa
- 1 aulę
- pokoje dla pracowników administracji i obsługi
- gabinet lekarski
- gabinet stomatologiczny.

W roku szkolnym 2013/2014 wykonano następujące inwestycje służące poprawie bezpieczeństwa oraz podwyższeniu jakości pracy szkoły:

- pomalowano i wycekolowano czytelnię, gabinet pedagoga oraz pomieszczenia konserwatora

- położono panele podłogowe oraz pomalowano gabinet głównej księgowej
- pomalowano zaplecze socjalne w kotłowni
- dokonano naprawy dachu na łączniku szkoły z salą gimnastyczną
- wymieniono piec c.o. wraz z przeróbką instalacji hydraulicznej
- dokonano remontu biblioteki szkolnej
- w sali nr 9 położono terakotę, pomalowano ściany i sufit oraz obudowano rurę i komin regipsem
- dokonano montażu uchwyty do projektorów i ekranów w salach: 6, 107 i 205
- doprowadzono przewody elektryczne w rynienkach do sal: 2, 6, 107 i 205
- na bieżąco i w miarę potrzeby konserwator szkoły dokonywał drobnych napraw.

W miarę posiadanych środków finansowych sale lekcyjne wyposażane są w nowy sprzęt i pomoce dydaktyczne. Do wszystkich doprowadzona jest sieć Internet. Dwie pracownie językowe wyposażone są w profesjonalny sprzęt do nauki języków obcych. Szkoła posiada sprawny system monitoringu wewnątrz oraz na zewnątrz budynku.

ROZDZIAŁ III

IDENTYFIKACJA OBJAWÓW BUDZĄCYCH NIEPOKÓJ WYCHOWAWCÓW

Na podstawie prowadzonych na bieżąco obserwacji środowiska szkolnego, rozmów z uczniami i nauczycielami, raportu szkolnych koordynatorów ds. bezpieczeństwa i sprawozdania pedagoga w roku szkolnym 2013/2014, najczęściej występującymi problemami były:

- absencja i niska motywacja do nauki,
- lekceważący stosunek do nauczycieli i przedmiotów,
- niska kultura języka w szkole,
- łamanie zakazu palenia papierosów na terenie posesji szkoły,
- problemy zdrowotne uczniów,
- agresja słowna w stosunku do kolegów i koleżanek.

Szkolny Program Profilaktyki Zagrożeń dzieci i młodzieży na rok 2014/2015 będzie zakładał prowadzenie działań mających na celu minimalizowanie w/w zachowań.

ROZDZIAŁ IV

DIAGNOZA ZAKRESU ZAINTERESOWAŃ UCZNIÓW

I ZAPOTRZEBOWANIA NA TEMATYKĘ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

I PROFILAKTYCZNYCH W ROKU SZKOLNYM 2010/2011

Podstawą diagnozy zapotrzebowania uczniów na tematykę zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych były rozmowy z uczniami na godzinach wychowawczych oraz ankieta diagnostyczna, które przeprowadzone zostały w czerwcu 2014r. wśród losowo wybranych uczniów.

Ankieta posłużyła do wyrażenia swojej postawy wobec cyklu zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych, jakie uczniowie mieli w ciągu roku szkolnego 2013/2014 na godzinach wychowawczych z pedagogiem i wychowawcami. Uczniowie udzielili również odpowiedzi na pytanie otwarte dotyczące propozycji tematów zajęć, w których chcieliby uczestniczyć w roku szkolnym 2014/2015. W badaniu ankietowym wzięło udział 78 uczniów.

Z przeprowadzonych badań wynika, iż blisko 87% uczniów zajęcia poruszające problematykę agresji i przemocy uświadomiły problem narastania zjawiska oraz podniosły poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań. Również zajęcia na temat uzależnień i wpływu środków odurzających na zdrowie i życie człowieka pomogły uporządkować wiedzę i dostarczyły informacji na temat alternatywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach problemowych. Mimo iż uczniowie posiadają dość rozległą wiedzę na temat substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych, w dalszym ciągu ich świadomość odnośnie szkodliwości tego typu substancji jest dość niska. Dlatego konieczne jest kontynuowanie zajęć profilaktycznych dotyczących uzależnień i przemocy. Profilaktyka ta leży w jak najlepszym interesie młodego człowieka, który w okresie adolescencji ma tendencję do podejmowania zachowań ryzykownych.

Na pytanie dotyczące propozycji zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych odpowiedzi udzieliło 90% ankietowanych uczniów. Głównym tematem zainteresowań okazały się:

- zajęcia integracyjne,

- uzależnienia: gł. od substancji psychoaktywnych, Internetu, gier komputerowych,
- problem agresji i przemocy,
- patologie społeczne,
- metody radzenia sobie ze stresem,
- problem depresji i konfliktów presuicydalnych wśród nastolatków,
- problem kryzysu rodziny (rozwoły, choroby)
- zaburzenia odżywiania,
- sekty i inne odłamy wyznaniowe,
- asertywność i komunikacja interpersonalna,
- autoprezentacja i budowanie wizerunku,
- bezpieczne wakacje.

Wyniki ankiety posłużyły do stworzenia harmonogramu działań pedagoga na rok szkolny 2014/2015.

ROZDZIAŁ V

CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

CEL OGÓLNY: Wychowanie do dbałości o zdrowie fizyczne i psychiczne

Cele operacyjne:

- nabycie świadomości i wiedzy o zachowaniach wpływających na zdrowie psychofizyczne,
- dokonywanie właściwych wyborów prozdrowotnych,
- znajomość i stosowanie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią,
- nabycie umiejętności rozpoznawania sytuacji ryzykownych i podejmowania korzystnych dla zdrowia i rozwoju decyzji,
- nabycie umiejętności oparcia się presji grupy,
- umiejętne szukanie wsparcia i pomocy w sytuacjach kryzysowych.

A. Cele programu profilaktyki w świetle prawa oświatowego

Na podstawie art.9 ustawy z dnia 24.04.1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii zarządza się co następuje:

(...),,§ 6. Tworzony w szkole we współpracy z rodzicami program wychowawczy oraz program profilaktyki problemów dzieci i młodzieży powinien uwzględniać:

- Diagnozę zagrożeń problemów dzieci i młodzieży występujących w środowisku szkolnym.
- Pomoc psychologiczno- pedagogiczną dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, a w szczególności:
  - porady na temat potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży oraz zagrożeń i możliwości przeciwdziałania uzależnieniom;

- zajęcia edukacyjne służące rozwijaniu umiejętności psychospołecznych;
- zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze (...)
- Formy współdziałania z rodzicami w rozwiązywaniu problemów dzieci i młodzieży, w tym:
  - porady i konsultacje dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
  - zapewnienie obiegu informacji pomiędzy pracownikami szkoły a rodzicami (opiekunami);
  - pedagogizacja rodziców;
  - informowanie o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy.
- Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, uwzględniając zasady podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia.
- Konieczność powiadamiania rodziców i policji w sytuacji, gdy uczeń używa, posiada lub rozprowadza narkotyki.
- Konieczność obejmowania edukacją prawną uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie problemów dzieci i młodzieży.
- Współpracę wszystkich organów szkoły w działaniach wychowawczych, profilaktycznych i interwencyjnych związanych z pomocą uczniom zagrożonym uzależnieniami.
- Współdziałanie z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi działającymi na rzecz rozwijania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

(...), § 7. W szkole realizuje się program profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, harmonijnie łączący wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, wykorzystując w szczególności:

- przedmioty i bloki przedmiotowe,
- ścieżki edukacyjne, w szczególności ścieżkę związaną z edukacją prozdrowotną i wychowaniem do życia w rodzinie,
- godziny dla wychowawcy klasy,
- godziny do dyspozycji dyrektora,

- godziny do dyspozycji pedagoga szkolnego(...).

(...), § 10. Szkoła zobowiązana jest do opracowania, zgodnie ze statutem, programem wychowawczym oraz programem profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, strategii działań profilaktycznych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, która powinna uwzględniać w szczególności:

- systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli,
- rzetelne informowanie uczniów, rodziców i nauczycieli o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień,
- określenie zadań wszystkich pracowników szkoły w zakresie profilaktyki i pomocy uczniom zagrożonym uzależnieniem,
- procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych z substancjami psychotropowymi i środkami odurzającymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencję,
- określenie reguł współdziałania pracowników szkoły z rodzicami, służbą zdrowia i policją w sytuacjach interwencji,
- upowszechnienie wśród uczniów, rodziców i nauczycieli informacji o dostępnych formach pomocy osobom zagrożonym uzależnieniami i rozwiązywania problemów uzależnień,
- opracowanie metod i form rozwijania działalności informacyjnej oraz profilaktycznej szkoły zapewniających dostęp uczniów, rodziców i nauczycieli do informatorów, poradników oraz innych materiałów edukacyjnych,
- aktywny udział uczniów w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających alternatywne wobec zachowań ryzykownych zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych,
- dostosowanie treści i formy zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży i stopnia zagrożenia,
- uwzględnienie w działalności profilaktycznej szkoły edukacji rówieśniczej,

- udział rodziców w tworzeniu bezpiecznych i wolnych od zagrożeń warunków pracy i nauki oraz w rozwiązywaniu problemów dzieci i młodzieży,
- współpracę z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, profilaktycznych, interwencyjnych oraz prozdrowotnych,
- tworzenie lokalnej sieci interdyscyplinarnej i międzyresortowej współpracy z różnymi instytucjami, zwłaszcza organizacjami pozarządowymi wspierającymi działalność szkół i placówek w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży,
- dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczo- profilaktycznych szczególnie wobec uczniów zagrożonych uzależnieniami,
- wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniem, rozwijanie ich poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspokajającej ich potrzeby psychiczne, społeczne, emocjonalne i duchowe, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne,
- dostosowanie profesjonalnych programów profilaktycznych (w tym rządowych) do zdiagnozowanych problemów, potrzeb, warunków i możliwości szkoły oraz oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli.

B. Poziomy działań profilaktycznych

Cele stojące przed programem profilaktyki realizowane są poprzez wykorzystanie trzech poziomów działań:

- Poziom I- profilaktyka pierwszorzędowa, czyli działania skierowane do ludzi zdrowych; celem tych działań jest wspomaganie prawidłowych procesów rozwoju fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego. Zadania tego rodzaju działań to tworzenie nawyków prozdrowotnych, motywowanie do zachowań wspierających zdrowie i tworzenie warunków do zdrowej aktywności.
- Poziom II- profilaktyka drugorzędowa, czyli działania skierowane do ludzi, u których pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń; celem tych działań jest tworzenie warunków, w których przy wykorzystaniu aktywności własnej osób będących adresatami działań oraz współdziałaniu środowiska możliwe jest zahamowanie rozwoju zaburzeń oraz powrót do optymalnego poziomu funkcjonowania.
- Poziom III- profilaktyka trzeciorzędowa, czyli działania skierowane do osób, u których występuje już zdiagnozowana choroba somatyczna lub patologia społeczna; celem tych działań jest zapewnienie- po lub w trakcie procesu terapii- wsparcia w powrocie do satysfakcjonującego i społecznie użytecznego trybu życia.

Szkoła realizuje działania profilaktyczne przy pomocy następujących strategii profilaktycznych:

- działania informacyjne- rzetelne informacje pomocne przy podejmowaniu konstruktywnych decyzji,
- działania edukacyjne- ukierunkowane na uczenie umiejętności konstruktywnego zaspokajania potrzeb, które determinują aktywność w określonym kierunku, odgrywając podstawową rolę w motywowaniu ludzi,
- działania o charakterze alternatywnym- poszukiwanie alternatywy dla zachowań problemowych w celu nabycia pozytywnych doświadczeń wzmacniających poczucie wartości młodego człowieka,

- działania o charakterze interwencyjnym- działania pomocowe dla osób doświadczających różnego rodzaju dysfunkcji,
- działania usprawniające funkcjonowanie środowiska- identyfikowanie i ograniczanie czynników wysokiego ryzyka tkwiących w środowisku a także wprowadzenie czynników ochraniających.

C. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki I Liceum Ogólnokształcącego

im. J. Kochanowskiego w Olecku

I Liceum Ogólnokształcące im. J. Kochanowskiego w Olecku za główne cele Szkolnego Programu Profilaktyki na rok szkolny 2013/2014 stawia sobie:

- rozwijanie efektywnej pracy dydaktyczno- wychowawczej nauczycieli,
- podejmowanie szybkich i trafnych działań interwencyjnych w sytuacjach zagrażających uczniom poprzez usprawnienie systemu informacyjno-decyzyjnego i stworzenie przejrzystych reguł określających sposoby postępowania nauczycieli i pracowników obsługi w sytuacjach zagrażających uczniom,
- podnoszenie motywacji uczniów do nauki oraz rozwijanie ich potrzeb edukacyjnych,
- wszechstronny rozwój osobowy ucznia, rozwój w wymiarze intelektualnym, psychicznym, emocjonalnym, społecznym, zdrowotnym i moralnym,
- integrowanie środowiska szkolnego (uczniów, nauczycieli, rodziców) wokół rozwiązywania problemów wychowawczych, występujących w szkole,
- troska o zdrowie i higieniczny tryb życia; kształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy wobec zdrowia fizycznego i psychicznego,
- rozwijanie wiedzy dotyczącej zagrożeń niesionych przez środki odurzające, substancje psychotropowe i tzw. dopalacze,
- eliminowanie agresji i przemocy w środowisku szkolnym,
- zapobieganie przejawom patologii społecznej,
- kształtowanie umiejętności społecznych: asertywności, komunikacji, samodzielnego skutecznego rozwiązywania konfliktów,
- rozwijanie kontaktów ze środowiskiem rodzinnym, aktywne uczestnictwo rodziców w realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych,
- podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- współpraca z placówkami udzielającymi pomocy specjalistycznej osobom przejawiającym zachowania destruktywne (Komenda Powiatowa Policji,

Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień, Powiatowe Centrum Wspierania Edukacji),

- udzielanie wsparcia uczniom z problemami emocjonalnymi, pomoc w rozwiązywaniu trudnych, konfliktowych sytuacji,
- pomoc uczniom w odnalezieniu własnej drogi zawodowej poprzez aktywne uczestnictwo w doradztwie zawodowym oraz umożliwienie uczniom wzięcia udziału w badaniach specjalistycznymi narzędziami służącymi do diagnozy zainteresowań.

ROZDZIAŁ VI

ZADANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I INTERWENCYJNYCH PRZEWIDZIANYCH NA ROK SZKOLNY 2014/2015

ZADANIA OGÓLNE:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- minimalizowanie niebezpieczeństw związanych z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

Zadanie:

Poprawa bezpieczeństwa terenu i obiektu szkolnego, a w szczególności:

- dyżury przy głównym wejściu do szkoły,
- dyżury nauczycieli na przerwach.

Podmiot odpowiedzialny: dyrektor, pracownicy obsługi, nauczyciele.

Zadanie:

Zwiększenie dostępu do informacji, stała aktualizacja wiedzy dotyczącej:

- kompetencji, praw i obowiązków Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego,
- regulaminu WSO,
- osiągnięć uczniów i nauczycieli (wyniki w nauce, udział w konkursach, olimpiadach, działalność kół zainteresowań, szkolenia i konferencje dla nauczycieli).

Podmiot odpowiedzialny: Samorząd Uczniowski i jego opiekunowie, dyrektor.

Zadanie:

Unowocześnienie i doposażenie wystroju pomieszczeń i sal lekcyjnych. Remonty bieżące (w zależności od możliwości finansowych szkoły).

Podmiot odpowiedzialny: dyrektor i opiekunowie gabinetów.

Zadanie:

Diagnoza sytuacji wychowawczej; wspieranie rozwoju ucznia w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.

Podmiot odpowiedzialny: pedagog szkolny, wychowawcy klas, doradca zawodowy

Zadanie:

Badania i działalność diagnostyczna dotycząca uczniów, ocena potencjalnych możliwości, wspieranie mocnych stron ucznia.

Podmiot odpowiedzialny: pedagog szkolny, doradca zawodowy we współpracy z Powiatowym Centrum Wspierania Edukacji.

Zadanie:

Organizowanie form pomocy psychologiczno- pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Podmiot odpowiedzialny: pedagog szkolny, wychowawcy klas (na bieżąco).

Zadanie:

Doradztwo w zakresie wyboru kierunku kształcenia i zawodu.

Podmiot odpowiedzialny: doradca zawodowy, pedagog szkolny.

Zadanie:

Inicjowanie form pomocy wychowawczej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów, zapobiegających zaburzeniom zachowania, a w szczególności:

- wspieranie działań wychowawczych i opiekuńczych realizowanych wg planu dydaktyczno- wychowawczego szkoły i planów wychowawczych poszczególnych klas,
- zwiększenie zainteresowania uczniów sprawami zdrowia i przekazywanie im rzetelnej wiedzy o różnych jego aspektach (zdrowie fizyczne, psychiczne, duchowe) oraz czynnikach sprzyjających zdrowiu i najczęstszych zagrożeniach oraz możliwościach ich eliminowania,
- tworzenie w szkole środowiska umożliwiającego uczniom praktykowanie prozdrowotnego stylu życia, wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości oraz udzielanie uczniom wsparcia w sytuacjach trudnych,
- rozwijanie współpracy z rodzicami i społecznością lokalną w zakresie edukacji prozdrowotnej i rozwiązywania problemów ucznia.

Podmiot odpowiedzialny: pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele realizujący podstawę programową kształcenia ogólnego dla liceów ogólnokształcących, pielęgniarka szkolna (działania podejmowane na bieżąco).

Zadanie

Zwiększenie motywacji do nauki, podniesienie potrzeb edukacyjnych, minimalizowanie absencji uczniów na zajęciach poprzez:

- porady, konsultacje, zajęcia indywidualne dla uczniów; porady dla nauczycieli i rodziców,
- pedagogizację rodziców,
- stosowanie aktywnych metod nauczania, wykorzystywanie multimedialnych środków dydaktycznych- stosowanie technologii informacyjnej na zajęciach; organizacja lekcji z ukierunkowaniem na pracę i zaangażowanie uczniów,
- realizację cyklu lekcji wychowawczych dotyczącego w/w problemu,
- stałą kontrolę frekwencji na wszystkich zajęciach,
- mobilizację zespołów klasowych, pomoc zaprzyjaźnionego kolegi,
- realizację systemu oceny zachowania.

Podmiot odpowiedzialny: dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele (na bieżąco przez cały rok szkolny).

Zadanie

Eliminowanie agresji i przemocy wśród uczniów poprzez:

- przeprowadzenie cyklu spotkań poruszających problematykę z pedagogiem szkolnym oraz przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Olecku; spotkania z rodzicami, młodzieżą, nauczycielami mające na celu uświadomienie problemu i zaangażowanie we współpracę w redukowaniu aktów agresji i przemocy w szkole,
- projekcja filmu ukazującego problematykę agresji i przemocy szkolnej,
- działania informacyjno- profilaktyczne na rzecz środowiska szkolnego; podawanie do informacji wykazu instytucji służących pomocą w sytuacjach kryzysowych.

Podmiot odpowiedzialny: pedagog szkolny, wychowawcy klas (podczas godzin wychowawczych poszczególnych klas, na spotkaniach z rodzicami).

Zadanie

Wzrost dyscypliny, dbałość o kulturę słowa poprzez:

- Stałą kontrolę zachowań pozytywnych i negatywnych uczniów; wzmacnianie zachowań pożądanych i eliminowanie niepożądanych,
- cykliczne spotkania uczniów, nauczycieli i dyrektora na apelach szkolnych,
- dyżury nauczycieli podczas przerw (wg harmonogramu),
- organizowanie w ramach czasu wolnego zajęć wychowawczych: integracyjnych festynów, wycieczek, dyskotek,
- aktualizację szkolnego systemu oceny zachowania uczniów (wniesienie poprawek na podstawie wniosków z minionego roku szkolnego).

Podmiot odpowiedzialny: zespół opracowujący WSO wraz z nauczycielami i Radą Rodziców, dyrektor, wychowawcy klas, pedagog szkolny.

Zadanie

Profilaktyka uzależnienia od alkoholu, tytoniu i środków odurzających poprzez:

- realizację cyklu zajęć poświęconych tematyce uzależnienia od alkoholu, wyrobów tytoniowych i środków odurzających,
- ścisłą współpracę ze specjalistą ds. nieletnich z Komendy Powiatowej Policji w Olecku,
- projekcję filmów ukazujących problematykę uzależnienia od środków odurzających,
- przeprowadzenie, wśród losowo wybranych uczniów, anonimowych ankiet badających poziom wiedzy uczniów i ich świadomość na temat narastania problemu uzależnienia,
- sporządzenie wykazu punktów pomocy, wsparcia i poradnictwa narkotykowego,

- przeprowadzenie pedagogizacji rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień,
- pomoc psychologiczną w indywidualnych przypadkach uzależnień i Współuzależnień,
- sporządzenie wykazu punktów pomocy, wsparcia i poradnictwa w problemie alkoholowym,
- podjęcie stałej współpracy z Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkohol, Narkotyków i Współuzależnienia w celu wykrycia problemów uzależnień w rodzinach uczniów.

Podmiot odpowiedzialny: dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi.

Rozdział VII

METODY I FORMY PRACY

Szkolny Program Profilaktyki Zagrożeń dzieci i młodzieży realizowany będzie metodami aktywizującymi na podstawie zasady odwoływania się do doświadczeń uczniów i ich wiedzy poprzez:

- gry i zabawy, sceny rodzajowe, dramy, dyskusje i debaty, linię czasu,
- drzewko decyzyjne, mapy mentalne, burzę mózgów,
- stałe prezentacje i utrwalanie zachowań prozdrowotnych,
- spektakle edukacyjne,
- organizację imprez rekreacyjnych i zajęć umożliwiających prezentację swoich uzdolnień i możliwości,
- wycieczki, zajęcia sportowe,
- spotkania z reprezentantami różnych zawodów.

ROZDZIAŁ VIII

ZAKRES ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Działania profilaktyczne obejmują uczniów wszystkich klas a metody i formy pracy dostosowane są do ich potrzeb i możliwości oraz wniosków wynikających z bieżącej diagnozy problemów występujących w środowisku szkolnym.

Uczniowie z grupy podwyższonego ryzyka mogą, za zgodą rodziców, uczestniczyć w specjalistycznych zajęciach organizowanych przez szkołę w miarę posiadanych lub pozyskiwanych środków.

Pracownicy szkoły będą starać się o włączanie rodziców, jako naturalnych sojuszników, do oddziaływań profilaktycznych prowadzonych przez szkołę poprzez informowanie ich o treściach przekazywanych uczniom oraz dostrzeganych zagrożeniach.

W realizacji Programu Profilaktyki czynnie uczestniczą:

- **nauczyciele przy współpracy pedagoga,**
- **pielęgniarka szkolna,**
- **rada rodziców,**
- **instytucje wspierające szkołę.**

ROZDZIAŁ IX

**HARMONOGRAM DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ PEDAGOGA
SZKOLNEGO W ROKU SZK. 2014/2015**

Lp.	Zadanie	Termin realizacji
1.	Opracowanie Szkolnego Programu Profilaktyki	Wrzesień 2014
2.	Realizacja zajęć integracyjnych w klasach pierwszych, przedstawienie Szkolnego Programu Profilaktyki, wyciągu ze Statutu Szkoły oraz Programu Wychowawczego Szkoły	Wrzesień, październik 2014
4.	Diagnoza osobowości i zainteresowań uczniów klas II (i wszystkich chętnych z pozostałych klas)- badanie testem T O-Z.	Październik, listopad 2014
5.	Realizacja zajęć dotyczących motywacji do nauki. Zajęcia z wykorzystaniem mnemotechnik- klasy chętne.	Listopad, grudzień 2014
6.	Realizacja warsztatowych zajęć psychoedukacyjnych na temat profilaktyki agresji i przemocy- klasy I	Listopad, grudzień 2014
7.	Realizacja zajęć dotyczących umiejętności wykorzystywania zachowań asertywnych w sytuacjach społecznych- klasy II	Listopad, grudzień 2014
8.	Realizacja programu edukacyjnego dla maturzystów „Stres pod kontrolą”	Styczeń, luty, marzec 2015
9.	Realizacja spotkań warsztatowych na temat uzależnień (w tym zajęcia na temat substancji zwanych dopalaczami)- klasy I	Styczeń, luty, marzec 2015
10.	Realizacja zajęć na temat zaburzeń odżywiania (anoreksja i bulimia) oraz depresji wśród nastolatków- klasy II	Luty, marzec 2015
11.	Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu- klasy III	kwiecień 2015

12.	Autoprezentacja i budowanie wizerunku- zajęcia dla maturzystów	Marzec, kwiecień 2015
13.	Zajęcia na temat komunikacji interpersonalnej- kl. I	Marzec, kwiecień 2015
14.	Realizacja zajęć tematycznych- Sztuka porozumiewania się- konflikty i problemy w okresie adolescencji; jak budować prawidłowe relacje z innymi- klasy II	Kwiecień, maj 2015
15.	Rozwój psychoseksualny- zajęcia tematyczne dla klas II	Maj, czerwiec 2015
16.	Zajęcia psychoedukacyjne dla poszczególnych klas poruszające tematykę zaproponowaną przez nauczycieli i uczniów	Wg potrzeb przez cały rok szkolny
17.	Współpraca z rodzicami, pogadanki, udzielanie wsparcia i pomocy w sytuacjach kryzysowych	Wg potrzeb przez cały rok szkolny
18.	Współpraca z Powiatowym Centrum Wspierania Edukacji w Olecku w zakresie organizowania form pomocy uczniom z trudnościami w nauce.	Wg potrzeb przez cały rok szkolny
19.	Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Olecku w zakresie wspomaganie zajęć dotyczących agresji, uzależnień, demoralizacji oraz w sytuacjach wymagających interwencji	Wg potrzeb przez cały rok szkolny
20.	Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnienia od alkoholu, narkotyków i Współuzależnienia w Olecku	Wg potrzeb przez cały rok szkolny
21.	Indywidualna pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom, nauczycielom i rodzicom- porady, konsultacje, zajęcia indywidualne	Wg potrzeb przez cały rok szkolny
22.	Organizowanie i koordynowanie pracą Zespołu ds. pomocy psychologiczno- pedagogicznej dla uczniów objętych programem pomocy	Przez cały rok szkolny

23.	Spotkania Zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Na bieżąco przez cały rok szkolny
24.	Organizowanie i koordynowanie pracą Zespołu Wychowawczego	Na bieżąco przez cały rok szkolny
25.	Podsumowanie działań pedagoga.	Czerwiec 2015

ROZDZIAŁ X

CELE ZAJĘĆ I ZWIĄZANE Z NIMI OCZEKIWANE WYNIKI REALIZACJI PROGRAMU

1) Głównym celem zajęć dotyczących profilaktyki przemocy jest podniesienie poziomu wiedzy na temat bezpiecznych zachowań oraz uświadomienie problemu narastania zjawiska przemocy.

Po przeprowadzeniu zajęć uczeń powinien:

- wiedzieć, czym jest przemoc,
- umieć określić rodzaje i formy przemocy,
- znać następstwa prawne stosowania przemocy,
- wiedzieć, jakie są formy pomocy dla ofiar przemocy oraz gdzie można szukać wsparcia.

2) Głównym celem zajęć dotyczących profilaktyki uzależnień jest zwrócenie uwagi na ryzyko, jakie niesie za sobą zażywanie środków odurzających; podniesienie poziomu wiedzy uczniów na temat substancji psychoaktywnych oraz podkreślenie znaczącej roli lokalnych instytucji w profilaktyce uzależnień.

Po przeprowadzeniu zajęć uczeń:

- rozumie pojęcie uzależnienia fizycznego, psychicznego i społecznego,
- dostrzega przyczyny zażywania środków odurzających,
- zna determinanty powstawania uzależnień,
- potrafi określić koszty psychologiczne i fizjologiczne wynikające z zażywania tego typu środków,
- zna skutki prawne zażywania, posiadania i rozprowadzania narkotyków.

3) Głównym celem zajęć dotyczących problemu dopalaczy jest zwrócenie uwagi uczniów na ryzyko, jakie niesie za sobą zażywanie tego typu środków,

podniesienie poziomu wiedzy na temat dopalaczy oraz ukazanie alternatywnych sposobów radzenia sobie z problemami w okresie adolescencji.

- 4) Głównym celem zajęć dla maturzystów „Stres pod kontrolą” jest zapoznanie uczniów z metodami radzenia sobie w sytuacjach stresowych, z umiejętnym wykorzystaniem tych metod w praktyce oraz ze sposobami niwelowania przykrych stanów emocjonalnych za pomocą technik relaksacyjnych.

Po przeprowadzeniu zajęć uczeń:

- umie zdefiniować pojęcie stresu, wyróżnić podstawowe jego kategorie,
- określa fizjologiczne, psychologiczne i behawioralne zmiany w funkcjonowaniu organizmu powstałe na skutek stresu,
- określa koszty ponoszone przez człowieka pod wpływem działania stresu,
- zna sposoby radzenia sobie ze stresem oraz podstawowe techniki relaksacyjne.

- 5) Głównym celem zajęć dotyczących motywacji do nauki jest poznanie podstawowych właściwości procesów pamięciowych oraz mnemotechnik ułatwiających zapamiętywanie informacji.

Po zajęciach uczeń:

- rozumie pojęcie motywacji wewnętrznej i zewnętrznej,
- zna czynniki ograniczające poziom motywacji do nauki,
- umiejętnie odnajduje własne źródła motywacji do nauki,
- zna metody i techniki zapamiętywania materiału i wykorzystuje je w praktyce.

- 6) Celem zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu jest pomoc uczniom w rozpoznaniu własnych predyspozycji do wykonywania poszczególnych zawodów, pomoc w odnalezieniu mocnych stron charakteru, zapoznanie z aktualnymi potrzebami rynku pracy.

- 7) Realizacja zajęć dotyczących problematyki asertywności pozwoli uczniom poznać podstawowe metody nieulegania wpływom społecznym oraz radzenia sobie z nieśmiałością i własnymi słabościami; pozwoli stać się bardziej asertywnym i pewnym siebie.
- 8) Realizacja zajęć dotyczących problemu depresji wśród nastolatków ma zapoznać uczniów z determinantami powstawania schorzeń psychicznych oraz metodami zaradzania im; wskazać alternatywne sposoby rozwiązywania problemów pojawiających się w okresie adolescencji.
- 9) Zajęcia odnośnie porozumiewania się i konfliktów w okresie adolescencji mają za zadanie wskazać uczniom, jak budować prawidłowe relacje z innymi ludźmi, jak radzić sobie z problemami pojawiającymi się w tym okresie życia.
- 10) Realizacja zajęć na temat rozwoju psychoseksualnego pozwoli poznać uczniom stadia rozwoju człowieka, różnice psychoseksualne pomiędzy kobietą a mężczyzną, zrozumieć pojęcie seksualności i dojrzałości emocjonalnej i odnieść to do własnego rozwoju seksualnego tak, by podejmować dojrzałe i rozsądne decyzje związane z wyborem partnera.
- 11) Realizacja zajęć na temat antykoncepcji ma za celu zapoznanie uczniów z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi świadomego macierzyństwa, aborcji i jej wpływu na psychikę młodego człowieka oraz na późniejsze macierzyństwo, z rodzajami i metodami stosowania środków antykoncepcyjnych w celu zapobiegania niepożądanym ciążom.

ROZDZIAŁ XI

**SZKOLNY KOORDYNATOR DS. BEZPIECZEŃSTWA, KOORDYNATOR
ZESPOŁU DS. POMOCY PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNEJ,
ZESPÓŁ WYCHOWAWCZY**

Zadania szkolnego koordynatora ds. bezpieczeństwa obejmują:

- rozpoznawanie obszarów zagrożeń w środowisku szkolnym za pomocą ankiet, wywiadów i obserwacji,
- zbieranie informacji na temat potencjalnych zagrożeń pojawiających się w środowisku szkolnym od wszystkich uczestników życia szkolnego; analizę powyższych informacji oraz podejmowanie stosownych działań adekwatnie do sytuacji,
- integrację działań podejmowanych na rzecz podniesienia stanu bezpieczeństwa w szkole.

Zadania koordynatora Zespołu ds. pomocy psychologiczno- pedagogicznej obejmują:

- nadzorowanie pracy zespołu pomocy psychologiczno- pedagogicznej,
- organizowaniu pomocy uczniom posiadającym opinię poradni psychologiczno- pedagogicznej lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności czy też orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- organizowanie cyklicznych spotkań członków zespołu
- pracę z uczniem zakwalifikowanym do form pomocy psychologiczno- pedagogicznej.

Zadania Zespołu Wychowawczego obejmują:

- zwiększenie skuteczności pracy wychowawczej poprzez diagnozę zagrożeń i problemów młodzieży w środowisku szkolnym,
- natychmiastowe reagowanie w sytuacjach, w których uczeń potrzebuje pomocy i wsparcia,
- podejmowanie zadań minimalizujących zjawisko absencji uczniów,
- podejmowanie działań zapobiegających agresji, przemocy i uzależnieniom,
- kształtowanie samorządności uczniowskiej i zaangażowania społecznego wśród uczniów

- wnioskowanie do dyrekcji i Rady Pedagogicznej w trudnych sprawach pedagogiczno- opiekuńczych
- dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych.

ROZDZIAŁ XII

EWALUACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI

Proces ewaluacji programu profilaktyki I Liceum Ogólnokształcącego im. J. Kochanowskiego w Olecku zawiera następujące elementy:

- zidentyfikowany cel ewaluacji
- realizatorzy i odbiorcy ewaluacji
- określone wskaźniki ewaluacyjne,
- określone źródła informacji,
- metody i odpowiednie narzędzia ewaluacyjne,
- gromadzenie danych ewaluacyjnych,
- analizę wyników badań,
- porównanie wyników z założonymi celami,
- wykorzystanie wyników badań do modyfikacji Szkolnego Programu Profilaktyki Zagrożeń dzieci i młodzieży.

Sporządził:

Szkolny Program Profilaktyki Zagrożeń Dzieci i Młodzieży został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców w dniu .....

